

ГАРМОНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ОСВІТИ І БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Дорофєєв О. В., професор кафедри менеджменту, к.е.н., доцент
Воронько-Невіднича Т. В., заступник декана ФЕМ, к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія

У сучасних умовах трансформації економічної системи тенденції в економіці та освіті все більше носять дивергентний характер через труднощі прогнозування ринку праці та ринку освітніх послуг. У зв'язку з цим, завданням партнерства між бізнесом і освітою стає приведення фахівців, що випускаються, у відповідність до потреб економіки. Таким чином, ця взаємодія націлена не тільки на залучення небюджетних джерел фінансування освіти, а й на вирішення більш широкої стратегічної задачі [1].

Актуальність даної проблеми стає все більш явною на сьогоднішній день – бізнес (суб'єкти господарювання) не задоволений якістю освіти і переліком спеціальностей, за якими відбувається підготовка кадрів. Саме тому вітчизняний бізнес стає зацікавленим в реформі освіти: йому потрібні конкретні фахівці, і він готовий фінансово підтримати їх навчання. Передовий міжнародний досвід доводить, що пік інноваційної активності досягається в точці перетину інтересів трьох економічних суб'єктів: держави, бізнес-середовища, наукових і професійних освітніх установ. При цьому генератором інноваційних процесів є саме вузи. Держава і бізнес-середовище виступають в ролі замовників, споживачів і співінвесторів інноваційних розробок [2].

Перед існуючою системою освіти постали (виникли) два важливих завдання, які повинні бути вирішені – підвищення її якості та її конкурентоспроможності. Для ефективної реалізації цих завдань існує, перш за все, об'єктивна необхідність формування єдиного законодавчого простору. Перед законотворцями постає необхідність визначити, яка структура бізнесу, що являє собою сучасний роботодавець, і визначити форми взаємодії між вузами і кожною з категорій бізнесу, будь то приватні чи державні підприємства. Серед найбільш важливих форм можна відзначити: формування

професійних стандартів, рейтингування, держзамовлення, цільова підготовка на основі тристоронніх (вуз-студент (здобувач вищої освіти)-підприємство) і двосторонніх (вуз-підприємство) договорів, співзасновництво, освітній кредит, пряма підтримка (формування місць для виробничої практики, створення спільних лабораторій, підтримка матеріальної бази) тощо.

Параметрами ефективності такої взаємодії виступають: кількість працевлаштованих випускників конкретного (окремого) вузу; кількість довгострокових угод співпраці; наявність допоміжних джерел фінансування та інших шляхів покриття витрат на утримання вузу; злагодженість роботи дослідницьких проектів і освітніх програм, а також бізнес-структур; побудова та вдосконалення результативних економічних структур малого наукоємного бізнесу; побудова базових навчально-науково-виробничих центрів забезпечення програм і технологій підготовки молодих кадрів; модифікація навчального процесу та вдосконалення інноваційних технологій в освіті, науці й бізнесі [3].

Хотілося б звернути увагу на те, що зараз структури галузевого бізнесу роблять перерахування на підтримання освіти з прибутку, і це є бар'єром, який не дає розгорнути підтримку в більш серйозному масштабі. Але питання кадрового забезпечення та підготовки персоналу – це витрати, пов'язані із забезпеченням випуску продукції, об'єктивно необхідні, а відповідно, вони повинні бути віднесені на собівартість. Також потрібно сказати про важливість податкових пільг для підприємств, що фінансують вищу освіту.

Важливо відзначити, що однією з ключових проблем є також пошук адекватних форм взаємодії. Головним для подолання розриву між фахівцями, що випускаються, і потребами економіки є залучення роботодавців до освітньої роботи. Повинні бути розроблені законопроекти, покликані створити відповідні механізми. Наприклад, про надання права представникам об'єднань роботодавців брати участь у прогнозуванні та моніторингу ринку праці, формуванні переліку напрямів підготовки (спеціальностей) фахівців, розробці державних освітніх стандартів, контролюванні якості освіти та ін. Для роботи в цій галузі повинні бути створені комісії та робочі групи.

Гармонізація науки, освіти та бізнес-спільноти за допомогою застосування найбільш ефективних форм та інструментів їхньої взаємодії потребує від керівників освітніх установ, бізнес-структур та регіону розуміння, в першу чергу суті, необхідності й неминучості цього процесу для підвищення рівня конкурентоспроможності національної та регіональної економік. По-друге, значущості якості сучасних професійних кадрів, заснованої на системі випереджаючої і безперервної освіти, готовності до комунікаційної кооперації. З метою досягнення максимального ефекту керівники освітніх установ та бізнес-структур повинні бачити перспективи і оцінювати результати розширення інтеграції, володіти способами моделювання освітнього процесу, всебічно використовувати можливості інформаційних технологій [2]. Крім того, вибір інструментів і форм гармонізації повинен здійснюватися з урахуванням сучасних темпів та особливостей розвитку національних й регіональних соціально-економічних процесів, науки, інформаційних технологій, а також світових економічних і політичних викликів.

Список використаних джерел

1. Бузятов Е. Бизнес и образование: модель взаимодействия / Е. Бузятов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://polit.ru/article/2006/03/23/gosde/>
2. Есина Ю. Л. Формы и механизмы интеграции науки, образования и бизнес-сообщества в условиях инновационного обновления региональной экономики / Есина Ю. Л., Степаненкова Н. М., Агафонова Е. Е. // Креативная экономика. – 2015. – Том 9. – № 12. – С. 1491-1508. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://creativeconomy.ru/lib/34573>
3. Илюхина М. Ю. Эффективность взаимодействия бизнеса и образования / М. Ю. Илюхина // Научное сообщество студентов XXI столетия. Экономические науки: сб. ст. по мат. XVI междунар. студ. науч.-практ. конф. № 1(16). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://sibac.info/archive/economy/1\(16\).pdf](http://sibac.info/archive/economy/1(16).pdf)